

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№8

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 738 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-avgustda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Smart-logistika texnologiyalarini joriy etish orqali oziq-ovqat mahsulotlarini yetkazib berish tizimini optimallashtirish (Toshkent viloyati misolida).....	14
Mavlanov Sobirjon Pardabayevich	
Tijorat banklarida korporativ boshqaruvning xalqaro tamoyillari asosida boshqaruv sifatini oshirish	20
Sattarov Umirzoq	
Современные банковские продукты	24
Хужамуратов Аббос Мардонович	
Amerika qo'shma shtatlarining ijtimoiy himoya tizimi.....	29
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovna	
Совершенствование рынка услуг высшего образования как фактор повышения занятости населения в условиях цифровой экономики.....	33
Ибрагимов Тимур Ибодуллаевич, Асланова Дилбар Хасановна	
Iqtisodiy fanlarni o'qitishda interaktiv metodlarning qo'llanilishi va ularning samaradorligi.....	39
Kabulov Baxram Kuzibaevich	
Korxonalarda raqobat razvedkasi tizimlarini rivojlantirishda innovatsion raqamli texnologiyalarining o'rni.....	45
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
O'zbekiston banklarida sun'iy intellekt foydalanish samaradorligini oshirish.....	51
Kamolov Sardorbek Davlatjon o'g'li	
Agrar korxonalar xo'jalik faoliyatida risklarni boshqarish bo'yicha samarali boshqaruv qarorlarini qabul qilishning metodologik asoslari.....	59
Baymirzaev Dilmurod Nematovich	
Основные направления инвестиционной политики Узбекистана в соответствии со стратегией-2030	66
Исомов Б. С.	
Tashish va saqlash xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalarda raqamli texnologiyalardan foydalanish holati.....	70
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Ijtimoiy infratuzilmani modernizatsiya qilishda DXSHning o'rni: madaniyat va sport sohasida imkoniyatlar	78
Baykalonov Jalil G'aybulloyevich	
Анализ состояния и перспективы развития активного и спортивного туризма в Узбекистане.....	93
Бойко Фарида Чингисовна, Ивонина Наталья Викторовна	
Переоценка и фальсификация стоимости имущества: международные практики, риски и пути решения.....	99
Мансурова Сайёра Бахтияровна	
Hudud sanoati tarkibiy o'zgarishlarini prognozlash usuli.....	106
Djumayev Farrux Toshmurotovich	
Углеродный след и декарбонизация промышленности Узбекистана: роль возобновляемой энергетики и международный опыт	111
Авезова Нилуфар Раббанакуловна, Ощепкова Эльвира Ахтемовна, С.М. Махмудов, А.А. Холиков, Авезова Нилуфар Раббанакуловна	
The process of developing startups based on management principles	119
Ilxamov Azizbek Yodgor o'g'li	
The impact of economic policy on non-performing loans: the case of Uzbekistan.....	126
Jalalov Mashkhurbek Gaybullo ugli	
Основные направления инвестиционной политики Узбекистана в соответствии со стратегией-2030	134
Исомов Б. С.	

Ko'p kvartirali uylarni boshqaruv organlari tomonidan aholiga sifatli xizmat ko'rsatishni qo'llab quvvatlashni takomillashtirish	138
Umarov Begzodbek Jaloldinovich	
O'zbekistonda iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirishning institutsional asoslari.....	143
Fayzullayev Jonibek Negmatullayevich	
Davlat - xususiy sheriklik loyihalarining samaradorligini oshirish.....	150
Tursunov Imomnazar Egamberdiyevich, Hamroyev G'ayratjon Sultonovich	
O'zbekiston sug'urta bozorida hayot sug'urtasi xizmatlarining rivojlanish tendensiyalari va istiqbollari.....	155
Bazarov Zakir Xonqulovich	
Tijorat banklari likvidligini tartibga solish yo'llari.....	160
Tursunpo'latov Sohnbazar Kasimjon o'g'li, Nomozova Mohinur Maxmud qizi	
Atrof-muhit ifloslanishini kamaytirishda yashil moliya vositalarining roli: xalqaro tajriba va O'zbekiston imkoniyatlari	163
Yuldasheva Madina Tohir Qizi	
Geofazoviy ma'lumotlar asosida hududlarning farovonlik darajasini aniqlash	173
Toymasov Zufarjon Zokir o'g'li	
Методы и критерии оценки эффективности конкурентоспособности предприятия	179
Кучаров Абдор Сабижанович, Бобожонов Азиз Бабаханович, Алижанова Камила Тохир кизи	
Korxonalarda innovatsion jarayonlarni boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish.....	187
Narbayeva Dilnoza Darvishaliyevna	
Development of entrepreneurship in Uzbekistan: management strategies in the context of economic reforms	192
Ibragimova Saida Ilkhomovna	
Aloqa korxonalari xizmat faoliyatida diversifikatsiya qilishning ilmiy baholash usullari va ulardan foydalanish.....	197
Tursunova Mastura Taxirovna	
Developing effective marketing strategies for tourism development in Uzbekistan	204
Fayzullayev Nodirbek Baxtiyor o'g'li	
Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari.....	208
Yuldashev Yashnarjon Xolmirzayevich	
Yoshlar sanoat va tadbirkorlik zonalarida investitsiya loyihalarini bank kreditlari orqali moliyalashtirish.....	212
Jamalova Dilnoza Egamberdiyevna	
Цифровизации системы стратегического управления предприятий нефтегазовой отрасли Республики Узбекистан.....	217
Азимов Кабул	
Индекс устойчивости региона против бедности (poverty resilience index – pri): на примере бухарской области Республики Узбекистан (2024)	223
Мухамедова Мадинабону Мехридиновна	
Экономические аспекты внедрения цифровых технологий в полиграфии.....	230
Юсупхужаева Шахноза Музаффар кизи	
Mintaqalararo iqtisodiy hamkorlikni shakllantirish va barqaror rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	233
Sattorov R. A.	
Web3'da real vaqt ma'lumot sinxronizatsiyasi — tarmoqdagi kechikishlar va ularni kamaytirish texnologiyalari.....	240
Raimov Ulugbek Yorqinbek o'g'li	
Tijorat banklarining likvidligini tartibga solish amaliyotining dolzarb masalalari	246
Sayfutdinov Bobur Nodirovich	
Tijorat banklarining investitsion jozibadorligini oshirish yo'llari.....	255
Yuldoshev Otabek Jovli o'g'li	

Tijorat banklarining investitsion faolligini oshirish yo'llari.....	261
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
Innovatsion yondashuvlar orqali davlat xaridlarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish	266
Kurbonbekov Sardorbek Ravshanovich	
Hududlarda barqaror rivojlanish nazariyalarining sanoat korxonalari faoliyatiga ta'siri	270
Sadriddinov Baxtiyor Shamsiddin o'g'li	
Turizm platformalarining raqobatbardoshligini oshirishda zamonaviy kontent va raqamli marketing strategiyalarining integratsiyalashgan yondashuvi.....	277
Dadamirzayev Sarvarbek Ulug'bek o'g'li	
Bank xizmatlarida innovatsion texnologiyalarni kengaytirish yo'nalishlari.....	283
Almosova Shohista Jobirovna	
Модели организации казначейства в ведущих стран мира.....	288
Сагдиев Равшан Сайфуллаевич	
Paxta-to'qimachilik klasterlari faoliyatini nazariy jihatlar va rivojlantirish yo'llari.....	302
B.Sh.Shadmanov	
Qurilish sanoatini rivojlantirishda tabiiy resurslardan kompleks foydalanishning ahamiyati.....	307
Yuldasheva Mexrunisa Kasimjan qizi	
Yangi O'zbekistonning "Yashil" iqtisodiyoti: qiyosiy tahlilning asosiy tendentsiyalari	313
Ro'ziyeva Dilfuza Toshmurovna	
Oliy ta'limda raqamli texnologiyalarning muammolari va uni bartaraf etish yo'nalishlari.....	318
Abduraxmanova Malika Abdujaparovna	
Namangan viloyatining Farg'ona vodiysi qo'shni hududlari bilan iqtisodiy hamkorligining hozirgi holati va rivojlantiruvchi omillari	323
Sattarov R.A.	
Desentralizatsiyalangan ma'lumot almashish protokollari: IPFS, Filecoin va Arweave tahlili	328
Raimov Ulugbek Yorqinbek o'g'li	
Transport xizmatlari ko'rsatish biznes-jarayonlarini raqamli transformasiya talablari asosida takomillashtirish.....	333
Komilov Asror Akmalovich	
Empowering the Future: Assessing the Role of Automation, Internet of Things (IoT), and Demand Management in Enhancing Energy Efficiency of Smart Grids.....	338
Khakimjanova Surayyo Khabibullayevna	
Ta'lim jarayonida sun'iy intellektdan foydalanish tajribalari (xalqaro va mahalliy misollar)	345
Madaminov Shoxruxbek Ma'rufjon o'g'li	
Zamonaviy sharoitlarda uy-joy fondini boshqarishning moliyaviy mexanizmini takomillashtirish	352
Inoyatova Durdona Shoxaydarovna, Karimova Aziza A'zamiddin qizi	
Mijozlar tajribasini yaxshilashda raqamli integratsiya strategiyalari: "O'zbektelekom" AK tajribasi.....	358
Islamov Javlon Rasulovich	
Tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish mexanizmlari.....	361
Rustamov Sunnatillo Rustamovich	
Yashil iqtisodiyot barqaror rivojlanish omili sifatida: Yevropa tajribasi.....	368
Turobjanov Murodjon Maxammadjanovich	
Ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikka erishishda kichik biznes va mahalla hamkorligi modellarini takomillashtirish	373
Murotov Nodir Xujamqulovich	
Xalqaro moliya institutlarining O'zbekiston bank sektori va iqtisodiyotiga ta'siri: YETTB faoliyati misolida tahlil.....	378
Alimov Azizbek Alievich	
Bankrotlik xavfini tahlil qilish modellari.....	386
Nasiriddinov Bahouddin Nuriddinovich	

Xizmat ko'rsatish korxonalarida sifat va samaradorlikni oshirishni takomillashtirish yo'llari.....	393
Burxonova Nargiza Mirshohid qizi	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash jarayonida bank tizimi islohotlari va ularni boshqarish strategiyalari.....	400
Hamroyev Xurshid Jalilovich	
“Temir yo'l transportida MHXSni joriy etishning ahamiyati va milliy standartlar bilan taqqoslama tahlili”	405
Babaxalov Norbo'ta Eshnazarovich	
Banking and financial services in the process of economic development digitalization and its advantages and security of the process	409
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, Baxanurov Oqil Odil og'li	
Kichik biznesda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashdagi asosiy muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari.....	416
Abduvosit Omonboyev	
“Futurologiya va mintaqaviy iqtisodiy transformatsiya: Markaziy Osiyoda O'zbekistonning strategik senariylari”	421
Siddiqov Abdusalom Abdumalikovich	
Kichik biznes subyektlarini bank kreditlari orqali qo'llab-quvvatlashning rivojlangan xorijiy davlatlar tajribalari.....	425
Irgasheva Nigora Akbarovna	
Туристская мобильность стран персидского залива как устойчивый и перспективный источник въездного туризма в Узбекистан	434
Додиев Феруз, Голышева Елена Вячеславовна	
Turistik erkin iqtisodiy zonalarda investitsiya loyihalarini amalga oshirish: Imkoniyatlar, muammolar va istiqbollar	443
Xoliqov Dostonbek Rustam o'g'li	
Oliy ta'limda davlat-xususiy sheriklik: moliyalashtirish modelini modernizatsiya qilish yo'nalishlari.....	449
Bozorov Alisher O'zimurotovich	
Xalqaro raqamli intergatsiya, raqamlashtirish sharoitida tijorat banklari faoliyati tahlili	455
Turapov Bahromjon Alisher o'g'li	
To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar – iqtisodiyot taraqqiyotining muhim omili.....	461
Mamatkulova Nodira Maxkamovna	
Davlat xaridlari ishtirokchilarining elektron-skoring tizimi.....	465
Mamasoliyev Abrorbek Abdug'ani o'g'li	
Qishloq xo'jalik korxonalarida melioratsiya xarajatlari xisobining muammolari va yechimlari.....	469
Baxriev Muxiddin Sheralievich	
O'zbek banklarining xarajatlar samaradorligini stoxastik chegara modelida baholash	481
Xannayev Sherzod	
Практические подходы к выявлению и оценке налоговых рисков на основе сегментации деятельности налогоплательщиков	490
Голубова Ольга Сергеевна, Элбаева Мукаддас Рашидовна	
Iqtisodiyot tarmoqlarida investitsiyalardan samarali foydalanishni tashkil etish chora-tadbirlari va investitsiyalarni jalb qilish istiqbollari.....	496
No'monjonova Muazzam Maxbubjon qizi	
Empowering the future: The impact of automation, iot, and demand management on energy efficiency in smart grids.....	501
Khakimjanova Surayyo Khabibullayevna	
Institutsional o'zgarishlar sharoitida aholi daromadlari tarkibining oshishi va daromadlar tengsizligini kamaytirishning istiqbolli yo'nalishlari	508
Ergasheva Nafisa Baxridinovna	
Международные индексы, определяющие цифровое развитие страны	513
Талъатова Диёра Боходир кизи	

Sog'liqni saqlash sohasida davlat-xususiy sheriklik instituti orqali investitsiya loiyhalarini moliyalashtirishda moliyaviy-iqtisodiy samaradorligini baholash metodologiyasi	517
Karabayev Sanjar Abdusamatovich	
Управление качеством в технологических стартапах: Баланс между скоростью и надежностью	527
Хамидуллина Гульнора Рафкатовна, Раджабов Темур Рустамович, Носиров Илхом Аббосович	
Namangan viloyatida iqtisodiy integratsiyani jarayonida eksport va import operatsiyalarining tahlili	535
Adashev Azimjon O'rinboyevich	
Korxonalarda kadrlar tayyorlash ijrosidagi mavjud muammolar va kadrlar siyosatining takomillashtirib borish xususiyatlari	541
Mamatqulov Rustam Muxammadkarimovich	
Yashirin iqtisodiyot tushunchasi, turlari va shakllanish omillari hamda uning iqtisodiyotga ta'siri.....	546
Malikov Abdulaziz Toxirjon o'g'li, S.A. Zakirova	
The purpose of assessing a person's entrepreneurial capacity is to classify their quality characteristics	562
Mansur Matkarimov, Qaxramon Madraximov, Sherjon Sherjonov, Jahongirbek Nurjonov	
Challenges in enhancing the efficient use of economic resources in agriculture within an innovative economy framework.....	568
Nodira Abdullayevna Eshquvattova	
Оценка эффективности существующих методов стратегического управления проектами	573
Мансурова Севара Мансуровна	
Создаются благоприятные условия для индивидуальных предпринимателей и самозанятых лиц	577
Батыров Фархад Бакитович	
Sug'urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini oshirish metodologiyasini takomillashtirish yo'llari.....	593
Haqberdiyev Bekzod O'ktamovich	
Toshkent viloyatida metal bozorining rivojlanishi va unda kichik biznesning o'rni	600
Musayeva Shoirazimovna	
Mechanisms for ensuring employment in the services sector through the development of small business and private entrepreneurship.....	606
Turabekov Sokhibjon Sherboy ugli, Abdukhalikov Ulugbek Abdukhalikovich	
Tijorat banklarini raqamlatirish sharoitida inson resurslarini boshqarishning innovatsion yondashuvlari (BRB misolida)	611
Azimov Asrorjon Muzaffarjonovich	
The importance and current state of accounting and auditing of liabilities in enterprises	616
Khaliqnazarova Gulnaz Jalgasbay qizi	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda xotin-qizlarning barqaror bandlik darajasining ekonometrik tahlili.....	622
Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi	
Moliyaviy bozor ishtirokchilari faoliyatini samarali boshqarishda innovatsion moliyaviy vosita va metodlarning qo'llanilishi.....	627
Hotamqulova Madina Sanjar qizi	
Oliy ta'limga investitsiya kiritishning asosiy shakl va mexanizmlari	631
Almardanov Ulug'bek Qudrat o'g'li	
"Yashil" iqtisodiyotning metodologik asoslari.....	635
Babakulov Bahromqul Mamatkulovich, Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, Boymurodov Jonon Komiljonovich	
O'zbekiston sharoitida davlat xaridlarini yanada rivojlantirish istiqbollari	641
Turganbaev Nursulton Bayram uli	

Tijorat banklarida jismoniy shaxslarga ko'rsatiladigan xizmatlar raqamli transformatsiyaning joriy holati tahlili	645
Qurbonov Alisher Samadovich	
Инновационные формы сотрудничества образования и индустрии для формирования компетенций в сфере устойчивого туризма: Опыт и перспективы Узбекистана.....	653
Бухарова Нигора Газиевна	
Muzey sohasida tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar nazariyasi va ularni madaniy meros va muzeyshunoslik sohasiga tatbiq etish	657
Asadova Nigora Mehridin qizi	
Internet banking adoption in Uzbekistan	661
Karimov Erkin Yusubovich	
Elektron tijorat O'zbekiston va Xitoy raqamli iqtisodiyotini rivojlantirish drayveri sifatida	665
Samedinov Timur Selyametovich	
Yuridik shaxslar birlashuvi orqali amalga oshiriladigan xufyona soliqlardan qochish sxemalarini moliyaviy instrumentlar bilan bartaraf etish yo'llari	671
To'rayev Dilshod Xasanovich	
O'zbekiston shahar ekoturizmida raqamli egizak texnologiyalarining iqtisodiy potentsiali	683
Esonboyev Baxodir Bakir o'g'li	
Yengil sanoatni rivojlantirishning mintaqaviy xususiyatlari	687
Fuzaylov Sarvar Abdusamatovich	
Tijorat banklarining depozit siyosatiga ta'sir qiluvchi omillar	693
Komilova Mukammal Shavkatovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini mikromoliyalashtirish bilan bog'liq muammolar	697
Tojiyev Javlonbek Rustamovich	
Ishbilarmonlik muhitini baholashning metodologiyalari tahlili	704
Nabieva Nilufar Nabi qizi	
Jismoniy shaxslarning daromadlariga deklaratsiya asosida soliq solish mexanzmini takomillashtirish.....	715
Ibragimov Zafar Ismailovich	
Yashil marketing yordamida moda sanoatida mijozlar ehtiyojini samarali qondirish.....	723
Xalilova Nafisa Komilovna	
Targetlangan iqtisodiy siyosat orqali kambag'allikka qarshi kurash	727
Baratov J.N.	
Globalashuv sharoitida O'zbekiston iqtisodiyotining modernizatsiyasi va strategik rivojlanish yo'nalishlari.....	733
Ibrohimov Boburmurod Baxtiyor o'g'li	

GLOBALLASHUV SHAROITIDA O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINING MODERNIZATSIYASI VA STRATEGIK RIVOJLANISH YO'NALISHLARI

Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o'g'li

Namangan davlat texnika universiteti

"08.00.04-Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti"

ixtisosligi bo'yicha 3-kurs

Tayach doktoranti.

24mirzobobur@gmail.com

ORCID: 0009-0003-1642-4879

Annotatsiya: Globallashuv sharoitida O'zbekiston iqtisodiyotining modernizatsiyasi va strategik rivojlanish yo'nalishlari dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyatga ega bo'lgan masalalardan biridir. Jahon bozoridagi raqobatning keskinlashuvi, texnologik taraqqiyot va axborot-kommunikatsiya tizimlarining jadal rivojlanishi sharoitida milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish, innovatsion yondashuvlarni joriy etish hamda ishlab chiqarish tarmoqlarini diversifikatsiya qilish muhim strategik vazifalardan sanaladi. Mazkur maqolada O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari, ya'ni sanoatni raqamlashtirish, energiya samaradorligini oshirish, zamonaviy infratuzilmani rivojlantirish va inson kapitaliga investitsiya kiritish kabi omillar tahlil qilinadi. Shuningdek, maqolada mamlakatning iqtisodiy siyosatida qabul qilingan davlat dasturlari, strategik rejalar va xalqaro hamkorlik yo'nalishlarining o'rnini ham yoritiladi. Tahlillar asosida O'zbekistonning global iqtisodiy tizimda munosib o'rin egallashi uchun zarur bo'lgan institutsional islohotlar va makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash omillariga alohida e'tibor qaratilgan. Mazkur maqola strategik rejalashtirish va iqtisodiy siyosat sohasidagi tadqiqotlarga ilmiy hissa qo'shishni maqsad qiladi.

Kalit so'zlar: Globallashuv, iqtisodiy modernizatsiya, strategik rivojlanish, raqobatbardoshlik, innovatsion rivojlanish, raqamlashtirish, sanoat transformatsiyasi, infratuzilma taraqqiyoti, inson kapitali, makroiqtisodiy barqarorlik, energiya samaradorligi, diversifikatsiya, davlat dasturlari, xalqaro hamkorlik, institutsional islohotlar.

Abstract: The modernization and strategic development directions of the economy of Uzbekistan in the context of globalization are one of the issues of urgent scientific and practical importance. In the context of intensifying competition in the world market, technological progress and the rapid development of information and communication systems, increasing the competitiveness of the national economy, introducing innovative approaches and diversifying production sectors are important strategic tasks. This article analyzes the main directions of modernization of the economy of Uzbekistan, namely, factors such as digitization of industry, increasing energy efficiency, developing modern infrastructure and investing in human capital. The article also highlights the role of state programs, strategic plans and areas of international cooperation adopted in the country's economic policy. Based on the analysis, special attention is paid to the institutional reforms necessary for Uzbekistan to take its rightful place in the global economic system and the factors ensuring macroeconomic stability. This article aims to make a scientific contribution to research in the field of strategic planning and economic policy.

Key words: Globalization, economic modernization, strategic development, competitiveness, innovative development, digitalization, industrial transformation, infrastructure development, human capital, macroeconomic stability, energy efficiency, diversification, government programs, international cooperation, institutional reforms.

Аннотация: Модернизация и стратегические направления развития экономики Узбекистана в условиях глобализации являются одним из вопросов актуального научного и практического значения. В условиях обострения конкуренции на мировом рынке, технологического прогресса и стремительного развития информационно-коммуникационных систем повышение конкурентоспособности национальной экономики, внедрение инновационных подходов и диверсификация отраслей производства являются важными стратегическими задачами. В данной статье анализируются основные направления модернизации экономики Узбекистана, а именно такие факторы, как цифровизация промышленности, повышение энергоэффективности, развитие современной инфраструктуры и инвестиции в человеческий капитал. В статье также освещается роль государственных программ, стратегических планов и направлений международного сотрудничества, принятых в экономической политике страны. На основе анализа особое внимание уделяется институциональным реформам, необходимым для того, чтобы Узбекистан занял достойное место в мировой экономической системе, и факторам, обеспечивающим макроэкономическую стабильность. Данная статья направлена на внесение научного вклада в исследования в области стратегического планирования и экономической политики.

Ключевые слова: Глобализация, экономическая модернизация, стратегическое развитие, конкурентоспособность, инновационное развитие, цифровизация, промышленная трансформация, развитие инфраструктуры, человеческий капитал, макроэкономическая стабильность, энергоэффективность, диверсификация, государственные программы, международное сотрудничество, институциональные реформы.

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida har bir davlat o'zining iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy rivojlanish strategiyasini ishlab chiqib, milliy manfaatlar va xalqaro tendensiyalar asosida taraqqiyot yo'lini belgilamoqda. O'zbekiston Respublikasi ham so'nggi yillarda ijtimoiy-iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish, aholining turmush farovonligini oshirish, barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash, ilm-fan, ta'lim va innovatsiyalarni rivojlantirish borasida tub o'zgarishlarni amalga oshirmoqda. Mamlakat taraqqiyotining yangi bosqichi, eng avvalo, iqtisodiyot tarmoqlarining diversifikatsiyasi, sanoat va qishloq xo'jaligi modernizatsiyasi, raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bilan ajralib turadi.

Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida 2017–2024-yillarda amalga oshirilgan islohotlar, xususan, “Harakatlar strategiyasi”, “Yangi O'zbekiston – Uchinchi Renessans sari” konsepsiyasi, “2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi” kabi hujjatlar iqtisodiy islohotlarning tizimli asosini yaratib berdi.[1] Bu strategik yo'nalishlar asosida davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarini isloh qilish, iqtisodiyotni liberallashtirish, investitsiya muhitini yaxshilash, zamonaviy infratuzilma va logistika tizimlarini shakllantirish kabi dolzarb masalalarga e'tibor kuchaytirildi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, globallashuv sharoitida milliy iqtisodiyotlarni modernizatsiya qilish va strategik rivojlantirish masalalari dunyo ilmiy hamjamiyatida keng muhokama qilinmoqda. Xususan, xorijiy olimlardan D. Rodrik, J. Stiglitz va M. Porter o'z tadqiqotlarida iqtisodiy islohotlarning samaradorligi, raqobatbardoshlik va innovatsion rivojlanish omillarini chuqur tahlil qilganlar.

D. Rodrik global integratsiyaning milliy siyosatga ta'sirini ko'rib chiqib, milliy manfaatlarni himoya qilish va ijtimoiy muvozanatni saqlashni modernizatsiyaning asosiy yo'nalishi deb hisoblaydi. J. Stiglitz esa bozor mexanizmlarining chegaralangan samaradorligi, tengsizlik va institutsional islohotlar zaruratini alohida ta'kidlaydi. M. Porterning raqobatbardoshlik nazariyasi esa klasterlarning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni va innovatsiyalarning milliy iqtisodiyotga ta'sirini asoslab beradi.

O'zbek olimlaridan A. Xudoyqulov chet el investitsiyalarini jalb etishning iqtisodiy modernizatsiya jarayonidagi rolini ko'rsatib bergan, S. Xoliqov raqamli iqtisodiyotning rivojlanish imkoniyatlarini o'rgangan, B. Xoshimov esa sanoatni diversifikatsiya qilish va texnologik yangilanishning iqtisodiy barqarorlikka ta'sirini tahlil qilgan.

Shuningdek, Prezident qarorlari va strategik dasturlar – jumladan, “Yangi O'zbekiston” taraqqiyot strategiyasi – mamlakat iqtisodiyotini modernizatsiyalashning asosiy yo'nalishlarini belgilab bergan. Bu hujjatlar asosida bozor mexanizmlarini rivojlantirish, sanoatni zamonaviylashtirish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga alohida e'tibor qaratilmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot metodologiyasi adabiyotlar sharhiga asoslangan holda ishlab chiqildi va quyidagi yondashuvlarni o'z ichiga oladi:

Qiyosiy tahlil – O'zbekiston iqtisodiy modernizatsiya tajribasi xalqaro ilmiy qarashlar va xorijiy mamlakatlar amaliyoti bilan solishtirildi.

Sistemali yondashuv – iqtisodiy, ijtimoiy va institutsional omillar uyg'unligi asosida modernizatsiya jarayonlari tahlil qilindi.

Dokumental tahlil – Prezident farmonlari, hukumat qarorlari, strategik dasturlar va xalqaro tashkilotlar hisobotlari asosida normativ-huquqiy baza o'rganildi.

Kontent tahlil – O'zbekistonlik va xorijiy olimlarning ilmiy maqolalari, monografiyalari va ilmiy nashrlaridagi g'oyalar tahlil qilindi.

Mazkur metodologik asoslar tadqiqotning nazariy aniqligi va amaliy samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Ularning kombinatsiyasi ichki islohotlar va global tendensiyalar o'rtasidagi uyg'unlikni ta'minlash orqali O'zbekiston iqtisodiyotining barqaror rivojlanishiga ilmiy asos yaratadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Iqtisodiy ko'rsatkichlarga e'tibor qaratadigan bo'lsak, 2023-yil yakunlariga ko'ra, O'zbekiston yalpi ichki mahsuloti (YAIM) 1 040,3 trillion so'mni tashkil etib, o'sish sur'ati 6 foizdan oshdi. Sanoat ishlab chiqarish hajmi 592 trillion so'mga yetdi, bu esa avvalgi yilga nisbatan 5,9 foizga ko'p. Eksport hajmi 19,3 milliard AQSH dollarini tashkil etgan bo'lsa, import hajmi 28,1 milliard dollardan oshdi. Raqamli iqtisodiyot ulushi 2020-yilda 1,9 foiz bo'lgan bo'lsa, 2024-yilga kelib bu ko'rsatkich 3,8 foizga yetdi.

Bu o'zgarishlar, albatta, ta'lim tizimiga, ayniqsa, oliy ta'limda iqtisodiy fanlar bo'yicha mutaxassis tayyorlashga ham bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Xususan, qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti, sanoat iqtisodiyoti, mehnat iqtisodiyoti, raqamli iqtisodiyot va ekologik iqtisodiyot kabi yo'nalishlar dolzarb mavzulardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.[6] Mamlakatimizdagi yirik universitetlar, jumladan, Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti, Toshkent Moliya Instituti, Samarqand Iqtisodiyot va Servis Instituti kabi oliy ta'lim muassasalarida yangi iqtisodiy nazariyalar, amaliy modellar, statistik tahlillar va strategik boshqaruv yondashuvlari asosida mutaxassislar tayyorlanmoqda.

Shuningdek, ilmiy-amaliy izlanishlar ham yangi bosqichga chiqmoqda. Iqtisodchi olimlardan professor T. Tursunov, iqtisod fanlari doktori S. Egamov, akademik A. Xayitov va boshqalarning tadqiqotlarida iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi, tashqi iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, innovatsion faoliyat samaradorligini oshirish masalalari chuqur yoritib berilgan. Ularning qarashlariga ko'ra, O'zbekiston iqtisodiy modeli jahon tajribasini milliy manfaatlar bilan uyg'unlashtirib, kompleks yondashuvlarni o'z ichiga olgan holda rivojlanmoqda.

Raqamli iqtisodiyot sohasida esa Prezidentning 2020-yil 5-oktabrdagi "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risidagi PF–6079-sonli Farmoni muhim o'rin tutadi.[2] Bu farmonga ko'ra, 2030-yilga borib, raqamli iqtisodiyot ulushini YAIMda kamida 10 foizga yetkazish, davlat xizmatlarining 100 foizini elektronlashtirish, "Elektron hukumat" tizimini takomillashtirish va raqamli savodxonlikni oshirish kabi maqsadlar belgilangan. Natijada, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni raqamlashtirish orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, xizmatlar sektorini kengaytirish va aholi bandligini ta'minlashga imkon yaratildi.

1-jadval. O'zbekiston iqtisodiyotining asosiy ko'rsatkichlari (2023–2024-yillar ma'lumotlari asosida)

Sektor / Yo'nalish	2023-yil yakunlari	O'sish / Ulush	Muhim hujjat va dastur	Izohlar
YAIM	1 040,3 trln so'm	+6,0 %	–	Barqaror o'sish
Sanoat ishlab chiqarish	592 trln so'm	+5,9 %	–	Diversifikatsiya kuchaymoqda
Eksport	19,3 mlrd AQSH dollari	–	–	Asosiy bozor: energetika, qishloq xo'jaligi, xomashyo
Import	28,1 mlrd AQSH dollari	–	–	Import hajmi yuqori
Raqamli iqtisodiyot ulushi	2020-yil – 1,9 % 2024-yil – 3,8 %	2 barobar oshgan	PF–6079 "Raqamli O'zbekiston – 2030" (05.10.2020)	2030-yilgacha YAIMda 10 % ulush belgilangan
Kichik biznes va tadbirkorlik	YAIMda ulushi – 54 % Bandlik – 78 %	+140 ming yangi sub'yekt	PQ–5087 (21.04.2021)	13 trln so'm kredit yo'naltirilgan
Qishloq xo'jaligi	378,6 trln so'm ishlab chiqarish 1,6 mlrd \$ eksport	–	PF–5853 "Qishloq xo'jaligini rivojlantirish strategiyasi 2020–2030"	Klasterlar kengaymoqda
Mehnat bozori	15,1 mln faol aholi	–	PQ–2022-yil 20-dekabr qarori	"Yoshlar/ Ayollar/Temir daftar" dasturlari
Xorijiy investitsiyalar (FDI)	10,8 mlrd AQSH dollari	2000+ loyiha	Hamkorlar: Jahon banki, XVJ, OTB	Asosiy yo'nalish: sanoat, energetika
Moliyaviy barqarorlik	Inflyatsiya prognozi – 8 % (2024)	YAIM o'sishi – 6,5 %	Markaziy bank prognozi	Soliq-byudjet islohotlari kuchaymoqda

Kichik biznesning YAIMdagi ulushi 2023-yilda 54 foizni tashkil etgan bo'lib, unda bandlar soni 78 foizdan ortiq. 2022–2023-yillarda ushbu sektorni rivojlantirish uchun 13 trillion so'mdan ortiq kredit mablag'lari yo'naltirilgan, 140 mingdan ortiq yangi tadbirkorlik sub'yektlari davlat ro'yxatidan o'tkazilgan. Bu boradagi davlat siyosati O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 21-apreldagi "Tadbirkorlik sub'yektlarini qo'llab-quvvatlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ–5087-son qarorida o'z ifodasini topgan.

Qishloq xo'jaligini rivojlantirish, oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash bo'yicha ham muhim strategik hujjatlar qabul qilindi. Jumladan, Prezidentning 2019-yil 23-oktabrdagi "Qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020–2030-yillarga mo'ljallangan strategiyasi to'g'risida"gi PF–5853-son farmoniga[3] binoan, yer resurslaridan oqilona foydalanish, suv tejovchi texnologiyalarni joriy qilish, klaster tizimini kengaytirish va fermer xo'jaliklarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash choralari ko'rilmogda. Natijada, 2023-yilda qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish hajmi 378,6 trillion so'mni tashkil etdi, eksport hajmi esa 1,6 milliard dollarni tashkil qildi.

Aholining bandligini ta'minlash, kambag'allikni qisqartirish bo'yicha ham keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda. 2023-yilda mehnat bozorida faol aholining soni 15,1 million kishiga yetdi. Prezidentning 2022-yil 20-dekabrda "2023-yilda O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga doir davlat dasturi to'g'risida"gi qarori asosida "Har bir oilaga – tadbirkorlik", "Yoshlar va ayollar daftari", "Temir daftar" dasturlari orqali millionlab aholining daromad manbalari kengaytirildi.

Shu bilan birga, barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda xalqaro hamkorlik va xorijiy investitsiyalar muhim o'rin tutmoqda. O'zbekiston Jahon banki, Xalqaro valyuta jamg'armasi, Osiyo taraqqiyot banki kabi tashkilotlar bilan hamkorlikni kuchaytirib, sarmoyadorlar uchun qulay muhit yaratmoqda. 2023-yil yakuniga ko'ra, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar hajmi 10,8 milliard dollarni tashkil etdi. Sanoat, energetika, qishloq xo'jaligi va xizmatlar sohasida 2 mingdan ortiq loyihalar amalga oshirildi.[6]

Iqtisodiy barqarorlikni saqlashda moliyaviy islohotlar, soliq va byudjet tizimini takomillashtirish, inflyatsiyani jilovlash va bank sektorini mustahkamlash kabi chora-tadbirlar muhim ahamiyat kasb etmoqda. 2024-yilda O'zbekiston Markaziy banki inflyatsiyani 8 foiz darajasida saqlashni maqsad qilgan bo'lsa, iqtisodiy o'sish prognozi 6,5 foiz atrofida belgilangan.

Darslikda keltirilgan faktlar, islohotlar va ilmiy mulohazalar O'zbekiston Respublikasida yangi iqtisodiy modelning shakllanayotganidan dalolat beradi. Mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining hozirgi bosqichi – bu global o'zgarishlar, texnologik taraqqiyot va raqobatbardoshlik talablariga mos, chuqur puxta o'ylangan va strategik yondashuvga asoslangan taraqqiyot yo'lidir. Har bir sektor – sanoat, qishloq xo'jaligi, xizmatlar sohasi, transport va logistika, raqamli texnologiyalar – bir-biri bilan uyg'unlikda rivojlanmoqda, bu esa butun iqtisodiy tizim samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.[7]

Shunday muhitda iqtisodiyotni chuqur tahlil qilish, zamonaviy tendensiyalarni anglash va ularni amaliyotga tatbiq etish qobiliyatiga ega kadrlarni tayyorlash – dolzarb vazifaga aylanmoqda. Bu o'z navbatida ta'lim sohasida ham tub o'zgarishlarni, ya'ni fan va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish, nazariya va amaliyot uyg'unligini ta'minlash, statistik tahlil va strategik rejalashtirish asosida yondashishni talab etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Globalashuv sharoitida O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilish va strategik rivojlantirish yo'nalishlari mamlakatning uzoq muddatli taraqqiyotini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Bozordagi raqobatbardoshlikni oshirish, eksport salohiyatini kengaytirish, ilm-fan va innovatsiyalarga asoslangan iqtisodiyotni shakllantirish jarayoni jadal sur'atlarda davom etmoqda. Yangi texnologiyalarni joriy etish, raqamli iqtisodiyot, yashil iqtisodiyot va innovatsion infratuzilmaning rivojlanishi mamlakatning xalqaro maydondagi mavqei mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, strategik rejalashtirish orqali resurslardan oqilona foydalanish, sanoat tarmoqlarini diversifikatsiya qilish, hududiy iqtisodiy tenglikni ta'minlash va barqaror ijtimoiy-iqtisodiy o'sishni yo'lga qo'yish mumkin. Prezident tomonidan ilgari surilgan "O'zbekiston–2030" strategiyasi bu boradagi aniq yo'l xaritasi bo'lib xizmat qiladi. Xulosa qilib aytganda, globalashuv sharoitida O'zbekiston iqtisodiyotining modernizatsiyasi mamlakat mustaqilligini mustahkamlash, xalq farovonligini oshirish va jahon iqtisodiy tizimida munosib o'rin egallashga xizmat qiladigan ustuvor yo'nalish hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi(lex.uz).
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 05.10.2020 yildagi PF-6079-son
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 23.10.2019 yildagi PF-5853-son
4. Bazarovna, K. U. (2025). O 'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI TARKIBIY O 'ZGARISH, DIVERSIFIKATLASH VA MODERNIZATSIYALASH ASOSIDA MUTANOSIBLI RIVOJLANTIRISH. Global Science Review, 2(1), 112-116.
5. Sultonov, D. (2024). O'ZBEKISTON IQTISODIYOTI MODERNIZATSIYASI, BARQAROR IQTISODIYOT VA JAHON MAMLAKATLARI BILAN XALQARO HAMKORLIK MASALALARI. Nordic_Press, 3(0003).

6. Erkeyevich, R. K. (2024). GLOBALLASHUV SHAROITIDA YANGI O'ZBEKISTONNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA OLIY TA'LIM TIZIMINING O'RNI VA ROLI. XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYALAR, 1(1), 236-240.
7. Рахимов, Б. И., & Иброхимов, М. Б. О. (2021). МОДДИЙ-ТЕХНИКА РЕСУРСЛАРИ БОЗОРИНИ ИНСТИТУЦИОНАЛ ТУЗИЛМАСИ ВА РЕСУРСЛАР САМАРАДОРЛИГИНИ БАҲОЛАШНИНГ УСЛУБИЙ АСОСЛАРИ. ЖУРНАЛ ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ, 4(7).
8. Ibrohimov, B., & Sayfiddinov, S. (2024). Qishloq xo 'jaligi mahsulotlarini ko 'paytirishning asosiy yo 'llari.
9. Salaxiddinova, Z. (2024). KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI "YASHIL IQTISODIYOT" ASOSIDA TASHKIL ETISH SAMARADORLIGINI TADQIQ QILISHNINING NAZARIY ASOSLARI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 13, 61-63.
10. Ibrohimov, B. (2024). O 'zbekiston Respublikasida tadbirkorlik subyektlarida innovatsion faoliyatning ahamiyati va o 'rni.
11. Ibrohimov, B., & Tursunov, A. (2024). O 'zbekiston Respublikasining agrar siyosati va uni takomillashtirish yo 'llari.
12. Boburmirzo, I., & Yunusov, A. (2024). KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK YILIDA MEHNAT BOZORINI TAHLILI. Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali, 2(17), 20-28.
13. Baxtiyor o'gli, I. B. (2023). FORMS OF OWNERSHIP AND ENTREPRENEURSHIP IN AGRICULTURE IN UZBEKISTAN. Miasto Przyszłości, 42, 284-291.
14. Ibrahimovich, R. B., Ugli, I. B. B., & Ugli, I. B. B. (2023). INNOVATIVE REFORMS IN AGRICULTURE DEVELOPMENT. The American Journal of Management and Economics Innovations, 5(03), 9-13.
15. Rahimov, B. I., Yoldashev, B. S., & Ibrahimov, B. B. (2023). THE NEED TO ORGANIZE A CLUSTER IN THE AGRICULTURAL NETWORK. International Journal Of Management And Economics Fundamental, 3(02), 9-19.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 8

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>